

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 303/2020-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mišík, s. r. o., Bajkalská 21/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Mišík, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, a to služobným zákrokom, výzvou policajta na vydanie veci z 22. augusta 2019 a zaistením veci, uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca z 23. augusta 2019, príkazom na odňatie veci prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vydaným v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 a uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ (ďalej aj „prezídium Policajného zboru“) v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 (ďalej aj „namietané trestné konanie“), a to služobným zákrokom (vstupom do obydlija) a výzvou policajta na vydanie veci z 22. augusta 2019 (ďalej aj „výzva na vydanie veci“) a zaistením veci, uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca z 23. augusta 2019 (ďalej aj „uznesenie o pribratí znalca“), príkazom na odňatie veci prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) vydaným v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 (ďalej aj „príkaz na odňatie veci“) a uznesením prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v rámci trestného stíhania začatého podľa § 199 ods. 1 a 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) uznesením vyšetrovateľa prezídia Policajného zboru ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 z 20. augusta 2019 pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, zločin zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona a prečin podplácania podľa § 333

ods. 1 a 2 písm. b) citovaného zákona bola sťažovateľka v zmysle § 89 ods. 1 Trestného poriadku vyzvaná k vydaniu veci, a to svojho mobilného telefónu, ktorý toho istého dňa dobrovoľne vydala. Vyšetrovateľ prezídia Policajného zboru následne uznesením o pribratí znalca podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku pribral na vypracovanie znaleckého posudku znalca z odboru elektrotechniky a určil mu okrem iných úloh vyhotoviť rozmnoženinu všetkých počítačových údajov nachádzajúcich sa v mobilnom telefóne sťažovateľky.

Proti predmetnému uzneseniu o pribratí znalca podala sťažovateľka 5. septembra 2019 sťažnosť, o ktorej rozhodla prokurátorka úradu špeciálnej prokuratúry napadnutým uznesením č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019 tak, že sťažnosť sťažovateľky podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka oboznamuje ústavný súd s podrobnosťami týkajúcimi sa vymedzených procesných úkonov namietaného trestného konania. Uvádza, že výzve na vydanie veci (jej mobilného telefónu) predchádzal vstup dvoch príslušníkov prezídia Policajného zboru na pozemok patriaci k jej rodinnému domu, pričom podľa sťažovateľkinho tvrdenia k nemu došlo bez jej predchádzajúceho vyzvania alebo súhlasu. Sťažovateľka ďalej uvádza, že v rámci označenej výzvy bola príslušníkmi Policajného zboru poučená v zmysle § 89 ods. 1 Trestného poriadku o možnosti odňatia veci v prípade nevyhovenia predmetnej výzve.

4. Sťažovateľka predmetným úkonom namietaného trestného konania vytyka nesplnenie jednotlivých požiadaviek považovaných štandardnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva prevzatou aj do rozhodovacej činnosti ústavného súdu za nevyhnutné kritériá ospravedlňujúce prípadné zásahy do súkromia jednotlivcov z pohľadu limitov jednotlivých sťažovateľkou označených článkov ústavy a dohovoru (kritériá legality, legitimity a proporcionality).

5. Sťažovateľka, ktorá tvrdí, že k vstupu na príľahlý pozemok jej obydlia došlo zo strany príslušníkov prezídia Policajného zboru svojvoľne, bez jej predchádzajúceho súhlasu, dôvodí, že je potrebné považovať príľahlý pozemok za súčasť obydlia, a preto vstup naň treba vnímať z hľadiska závažnosti rovnako ako domovú prehliadku. Dôvodí, že podmienky umožňujúce policajtovi vstup do obydlia v zmysle § 103 ods. 1 a 3

Trestného poriadku (ak vec neznesie odklad) naplnené v prípade dotknutého služobného zákroku neboli, preto bol pre realizáciu vstupu podľa sťažovateľky potrebný predchádzajúci súhlas prokurátora, prípadne sudcu, ktorým príslušníci prezídia Policajného zboru nedisponovali. Sťažovateľka, vychádzajúc zo svojich tvrdení, uzatvára, že daný vstup ako zásah do jej špecifikovaných práv nespĺňal kritérium legality.

6. V ďalšom bode ústavnej sťažnosti sťažovateľka podrobuje tzv. testu proporcionality ďalší procesný úkon namietaného trestného konania – výzvu na vydanie veci spojenú so zaistením dotknutej veci, teda jej mobilného telefónu. Na tomto mieste prezentuje svoje úvahy o povahe obsahu mobilného telefónu, ktorý je podľa jej názoru nosičom takého množstva informácií a údajov osobnej povahy, že sa príkaz na odňatie veci vydaný prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry na poskytnutie ochrany práv dotknutých takýmto zásahom javí ako nedostačujúci, pričom zastáva názor, že by mala byť v danom prípade ochrana dotknutých práv pokrytá vyšším stupňom ochrany, a to príkazom vydaným zo strany sudcu. Sťažovateľka tak považuje výzvu na vydanie jej mobilného telefónu za zásah nespĺňajúci kritérium legality. Vo vzťahu k označenému úkonu dôvodí tiež nesplnením kritéria proporcionality, keďže podľa jej stanoviska k dosiahnutiu sledovaného cieľa, k získaniu informácií relevantných pre vedené vyšetrovanie postačovalo predloženie mobilného telefónu a následná extrakcia relevantných údajov priamo na mieste bez potreby vydania mobilného telefónu a jeho následného zaistenia.

7. Sťažovateľka ďalej formuluje námietku neproporcionality zásahu do jej označených práv posledným z popísaných úkonov namietaného trestného konania, a to uznesením o pribratí znalca. Podľa sťažovateľky je týmto uznesením vymedzený rozsah extrakcie údajov obsiahnutých v jej mobilnom telefóne neprimeraný sledovanému cieľu. Zo zadaných úloh znalca v zmysle dotknutého uznesenia totiž vyplýva, že predmetom extrakcie majú byť všetky údaje zachytené a uložené v mobilnom telefóne a na SIM karte. Sťažovateľka sa domnieva, že sa mal predmet extrakcie v zmysle označeného uznesenia obmedziť výlučne na spektrum údajov vykazujúcich jednoznačný súvis s vyšetrovanou trestnou činnosťou.

8. Nadväzujúc na uvedené, sťažovateľka namieta porušenie označených práv aj napadnutým uznesením prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019, ktorým táto zamietla sťažnosť sťažovateľky proti predmetnému uzneseniu o pribratí znalca, čím podľa názoru sťažovateľky prehĺbila porušenie jej označených práv. Sťažovateľka namieta, že odôvodnenie napadnutého uznesenia prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry nijakým spôsobom neospravedľňuje excesívnosť zásahu do súkromia sťažovateľky, keďže súčasťou spisu sa stane (a ostane) množstvo údajov, ktoré s vecou nesúvisia, a teda nemôžu byť ani potenciálne prostriedkom obhajoby sťažovateľky. Šetrnejším prostriedkom je selekcia záujmových údajov s tým, že v prípade potreby procesných strán by tieto požiadali o doplnenie znaleckého dokazovania o konkretizované údaje, čo zákon umožňuje. Prokurátorka úradu špeciálnej prokuratúry deklarovala vôľu orgánov činných v trestnom konaní pokračovať v citel'nom zásahu do základných práv sťažovateľky, keďže uložila vyšetrovateľovi zhromaždiť a uchovávať aj také údaje, ktoré zjavne s trestnou vecou nemôžu mať žiaden súvis.

9. Sťažovateľka v závere ústavnej sťažnosti predkladá argumentáciu o absencii celkovej legitimity zásahu do jej označených práv. Uvádza, že v jej konkrétnom prípade by mal byť zásah, resp. jednotlivé špecifikované úkony namietaného trestného konania podporené legitímnym cieľom, ktorým je odhaľovanie páchatel'ov trestnej činnosti. Podľa nej je východiskovým predpokladom legitimity vykonávaných úkonov konkretizované podozrenie materializované v konkrétnych poznatkoch orgánov verejnej moci. Na tomto mieste sťažovateľka uvádza, že síce nedisponuje oficiálnym uznesením o začatí trestného stíhania v dotknutej trestnej veci, avšak vychádza z neformálneho zdroja (špecifikovaný právnický portál), ktorý zverejnil obsah tohto uznesenia, v ktorom má podľa jej názoru formulácia skutkov, pre ktoré sa trestné stíhanie vedie, značne nekonkrétny charakter nespĺňajúci požiadavky § 199 ods. 3 Trestného poriadku. Na základe uvedeného hodnotí vedené trestné stíhanie ako nezákonné, ktoré ako také nemôže sledovať žiaden legitímny účel.

10. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukázala na to, že ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 386/2019 z 5. decembra 2019 odmietol jej skoršiu (v poradí prvú)

ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, a to služobným zákrokom, výzvou policajta na vydanie vecí z 22. augusta 2019 a zaistením vecí, uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca z 23. augusta 2019 a príkazom na odňatie vecí prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry vydaným v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019.

Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, že ku dňu podania aktuálnej (v poradí druhej) ústavnej sťažnosti nedisponuje písomným vyhotovením uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 386/2019 z 5. decembra 2019, a preto nepozná dôvod odmietnutia jej v poradí prvej ústavnej sťažnosti. V poradí prvej ústavnej sťažnosti však sťažovateľka nemohla napadnúť konečné rozhodnutie v tejto veci, ktorým je napadnuté uznesenie prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019, keďže toto bolo vydané až po podaní v poradí prvej ústavnej sťažnosti. Keďže sťažovateľka nepozná dôvod odmietnutia v poradí prvej ústavnej sťažnosti a keďže vo svojej v poradí prvej ústavnej sťažnosti ešte nemohla napadnúť konečné rozhodnutie vo veci (napadnuté uznesenie prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019), podáva sťažovateľka ústavnú sťažnosť ako celok doplnenú o konečné rozhodnutie vo veci opätovne.

11. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„ I. Základné práva [redacted] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 porušené b o l i .

II. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 služobným zákrokom vykonaným dňa 22. 8. 2019 a výzvou policajta na vydanie veci zo dňa 22. 8. 2019 v tomto konaní, porušené b o l i .

III. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na odňatie veci (mobilného telefónu [REDAKOVANÉ]) vydaným v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, porušené b o l i .

IV. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, z 23. 8. 2019, ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, porušené b o l i .

V. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením prokurátorky Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 25. 10. 2019, sp. zn. VII/3 Gv/76/19/1000 - 23, porušené b o l i .

VI. Príkaz prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na odňatie veci (mobilného telefónu [REDAKOVANÉ]) vydaným v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA- 2019 sa z r u š u j e .

VII. Uznesenie vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, z 23. 8. 2019, ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 sa v časti uloženia povinnosti vyhotovenia rozmnoženiny počítačových údajov nachádzajúcich sa na mobilnom telefóne zn. iPhone XS max... z r u š u j e .

VIII. Uznesenie prokurátorky Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 25. 10. 2019, sp. zn. VII/3 Gv/76/19/1000 - 23 sa z r u š u j e a vec sa v r a c i a tomuto orgánu na ďalšie konanie.

IX. Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z a k a z u j e pokračovať v porušovaní základných práv [REDAKOVANÉ] zaručených Ústavou Slovenskej republiky a zaručených Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019.

X. Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa z a k a z u j e pokračovať v porušovaní základných práv [REDAKOVANÉ] zaručených Ústavou Slovenskej republiky a zaručených Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pod sp. zn. VII/3 Gv/76/19/1000.

XI. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Prezídiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protizločineckej jednotke, expozitúra Západ, sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv [REDAKOVANÉ] zaručených Ústavou Slovenskej republiky a zaručených Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019.

XII. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Prezídiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protizločineckej jednotke, expozitúra Západ, sa p r i k a z u j e zničiť všetky rozmnoženiny počítačových údajov a akýchkoľvek iných údajov získaných z mobilného telefónu zn. iPhone XS max, IMEI 1: 357288091562322, IMEI 2: 357288091487439, vydaným 22. 8. 2019 [REDAKOVANÉ], a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.

XIII. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Prezídiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protizločineckej jednotke, expozitúra Západ, sa prikazuje vrátiť [REDAKOVANÉ] mobilný telefónu zn. iPhone XS max, IMEI 1:357288091562322, IMEI 2: 357288091487439, vydaný 22. 8. 2019 [REDAKOVANÉ], a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.

XIV. Úrad Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, národná kriminálna agentúra, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ, sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Mišík, s. r. o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

20. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

St'azovateľkou označené referenčné právne normy

21. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

22. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

23. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

24. Podľa čl. 21 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

25. Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

26. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

28. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

29. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

30. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkino podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

31. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu špecifikovanými úkonmi namietaného trestného konania, ktoré podľa názoru sťažovateľky predstavujú zásah do jej súkromia (služobný zákrok – vstup do obydlia, výzva na vydanie vecí a zaistenie vecí, príkaz na odňatie vecí, uznesenie o pribratí znalca a uznesenie prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu o pribratí znalca).

32. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

33. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

34. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a v časti ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky služobným zákrokom, výzvou na vydanie veci a zaistením veci, príkazom na odňatie veci a uznesením o pribratí znalca

35. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

36. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

37. Z už uvedeného vyplýva, že predchádzajúca ústavná sťažnosť sťažovateľky bola uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 386/2019 z 5. decembra 2019 odmietnutá, a to:

- v časti namietajúcej predmetný služobný zákrok, výzvu na vydanie veci a zaistenie veci a príkaz na odňatie veci ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde,

- v časti namietajúcej predmetné uznesenie o pribratí znalca ako neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

38. Rozhodnutie ústavného súdu o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ako aj rozhodnutie ústavného súdu o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako neprípustnej v okolnostiach danej veci nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť (m. m. II. ÚS 4/2020).

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019, II. ÚS 194/2019).

39. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sťažovateľky sa v časti namietajúcej predmetný služobný zákrok, výzvu na vydanie veci a zaistenie veci, príkaz na odňatie veci, ako aj v časti namietajúcej predmetné uznesenie o pribratí znalca týka vecí, o ktorých už ústavný súd rozhodol, bolo ju v tejto časti potrebné odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky uznesením prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019

40. Napadnutým uznesením č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019 prokurátorka úradu špeciálnej prokuratúry podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľky proti predmetnému uzneseniu vyšetrovateľa ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 z 23. augusta 2019 o pribratí znalca.

41. Ústavný súd pri posúdení ústavnej sťažnosti sťažovateľky reflektoval na skutočnosť, že sa dotknutá trestná vec sťažovateľky v aktuálnom čase, keď sa sťažovateľka s uplatnením ochrany svojich označených práv na ústavný súd obrátila, nachádza v štádiu prípravného konania.

42. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon

na ochranu jeho základných práv a slobôd (obdobne pozri III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 61/2019, II. ÚS 67/2019, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 209/2019, II. ÚS 258/2019).

43. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

44. Dotknutá trestná vec sa nachádza v štádiu prípravného konania, pričom z konania vedeného na ústavnom súde pod sp. zn. PL. ÚS 4/2020 (uznesenie ústavného súdu č. k. PL. ÚS 4/2020-107 z 12. marca 2020) je ústavnému súdu známe, že sťažovateľka je stíhaná ako obvinená na základe uznesenia prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry o vznesení obvinenia č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020. V zmysle platnej právnej úpravy tak sťažovateľka má v nasledujúcich štádiách trestného konania možnosť domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv.

45. Vo vzťahu k sťažovateľkou napadnutému rozhodnutiu prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry ústavný súd v prvom rade upriamuje pozornosť na príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora“) vydaný na základe § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ktorý v zmysle jeho čl. 1 upravuje postup prokurátora pri vybavovaní podania, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní alebo preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania

podľa Trestného poriadku, alebo odstránenia priet'ahov prokurátora v predsúdnom konaní a ktoré nie je možné považovať za opravný prostriedok alebo iné podanie podľa Trestného poriadku. V zmysle čl. 3 ods. 3 príkazu generálneho prokurátora sa podľa tohto príkazu postupuje, ak je žiadosť podaná obvineným, jeho obhajcom, poškodeným, jeho splnomocnencom, oznamovateľom, zúčastnenou osobou alebo osobou, ktorá môže podať opravný prostriedok v trestnom konaní. V zmysle čl. 4 písm. b) príkazu generálneho prokurátora v prípade, ak tento príkaz neustanovuje inak, tak na vybavenie žiadosti, ktorá smeruje proti postupu alebo rozhodnutiu dozorujúceho prokurátora, je príslušný nadriadený prokurátor. V zmysle čl. 6 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora v prípade, ak prokurátor príslušný na vybavenie žiadosti na základe preskúmania zákonnosti zistí skutočnosti odôvodňujúce prijatie opatrenia v trestnej veci, bezodkladne takéto opatrenie prijme alebo uloží zabezpečenie jeho prijatia. O potrebe prijatia opatrenia stručne upovedomí podávateľ'a.

Pokiaľ ide o sťažovateľkou napadnuté rozhodnutie prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry, príkaz generálneho prokurátora zveruje v štádiu konania, v ktorom sa sťažovateľka obracia so svojou ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ústavný súd, ochranu práv nadriadenému prokurátorovi, v ktorého právomoci je korigovať prípadné pochybenia prípravného konania vrátane namietanej nezákonnosti vykonaných úkonov a z nich plynúcich dôkazov.

46. Ústavný súd zároveň poukazuje na § 241 a nasledujúce Trestného poriadku, ktoré sa týkajú ďalšej nasledujúcej etapy trestného konania (súdneho konania v štádiu preskúmania alebo predbežného prejednanja obžaloby), podľa ktorých sú závažné procesné pochybenia dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi.

47. Napokon ústavný súd poukazuje na to, že platná právna úprava trestného konania umožňuje aj v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu (obžalovaným) domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany práv, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. V rámci práva na obhajobu možno uplatniť aj argumentáciu týkajúcu sa zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, prípadne využitím opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) v trestnom konaní.

48. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že systém trestného konania poskytuje sťažovateľke právne prostriedky, ktorými sa môže účinne domáhať ochrany svojich označených práv. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc nadriadeného prokurátora a sudcu všeobecného súdu, ktorí sú primárne oprávnení a povinní korigovať prípadné pochybenia aktuálneho procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní a poskytnúť tak ochranu právam sťažovateľky. Sťažovateľka sa s prípadnou ústavnou sťažnosťou môže na ústavný súd obrátiť až po vyčerpaní označených opravných prostriedkov, teda až vo fáze právoplatného skončenia vedeného trestného konania.

49. Aj napriek uvedenému ústavný súd považuje za potrebné podotknúť, že na prvý pohľad sa mu zásah do označených práv sťažovateľky nejaví ako neprimeraný, ktorý by vybočoval z limitov práv, ktorých porušenie sťažovateľka namieta. Už zo samotnej podstaty inštitútov, akými sú domová prehliadka, odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, uchovanie a vydanie počítačových údajov a podobne, vyplýva, že sú spojené s výrazným zásahom do súkromia osôb, u ktorých sú realizované. Pri takomto zásahu však prevažuje verejný záujem na objasnení závažnej trestnej činnosti nad právom jednotlivca na ochranu súkromia. Proporcionalita zásahu však musí byť dodržaná aj vo vzťahu medzi právom jednotlivca na súkromie a výberom prostriedkov, ktoré majú orgány činné v trestnom konaní k dispozícii pri plnení legitímnych cieľov. V tomto smere je potrebné uviesť, že aj keď sa spôsob, prípadne rozsah zabezpečenia záujmových informácií môže na prvý pohľad javiť ako neprimerane zasahujúci do súkromia jednotlivca, takýto postup je ospravedlniteľný, ak je za splnenia podmienky zákonnosti nevyhnutný na dosiahnutie legitímneho cieľa a z technického hľadiska neexistujú iné, menej invazívne možnosti, ako požadované informácie zabezpečiť (II. ÚS 386/2019).

50. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia označených práv uznesením prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-23 z 25. októbra 2019 ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

51. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

52. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu